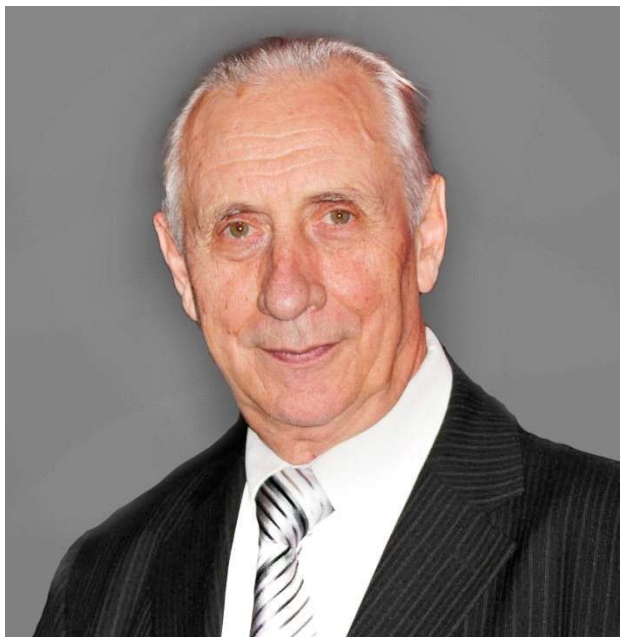

О.В. Харченко, О.К. Фарат, С.А. Варениченко, Є.В. Залізна, К.М. Сухий

ДО 85-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА ХІМІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА ВІКТОРА ІВАНОВИЧА МАРКОВА

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», м. Дніпро, Україна

2 лютого 2021 року свій 85-річний ювілей відзначає доктор хімічних наук, професор Віктор Іванович Марков.

З самого дитинства він захоплювався природничими науками і вирішив продовжити сімейну династію вчених-хіміків, вступивши до Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту, який з відзнакою закінчив у 1959 р. Все життя Віктора Івановича нерозривно пов'язане з рідними університетом, де він пройшов шлях від студента до завідувача кафедрою технології основного органічного синтезу (нині кафедра фармації та технології органічних речовин), яку він очолював до 2005 р.

В 1963 р. Віктор Іванович успішно закінчує навчання в аспірантурі захистом кандидатської дисертації під керівництвом С.І. Бурмістрова. Після захисту докторської дисертації на тему «Синтез, реакции и стереохимия малых азотистых гетероциклов» в 1975 р. він отримав звання професора та продовжив активну науково-педагогічну діяльність з підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

За широтою наукових інтересів ім'я В.І. Маркова – вченого і педагога, добре відоме в науковому світі хіміків-органіків. Віктор Іванович Марков – великий фахівець в галузі органічної хімії, і, особливо, в хімії гетероциклічних сполук. Під його керівництвом на замовлення вітчизняних промислових виробників хімічної галузі були розроблені технології виробництва термостійких полімерів, матеріалів для космічної техніки, технологічних мастил для обробки металів тиском на металургійних заводах України, нових засобів захисту рослин та ін. Як науковий керівник, професор Марков В.І. разом зі співробітниками, розробив технологію та організував виробництво гексаметилен-*bis*-малеїміду – вихідної сировини для синтезу термостійких полімерів. Особливий внесок ним був зроблений у розвиток хімії N-заміщених азиридинів, алкілування малоосновних азотвмісних сполук, хімію сульфонамідів. Проф. Марков є керівником відомої в Україні і за кордоном наукової школи «Наукові основи синтезу і реакційної здатності нітрогена та сульфурвмісних органічних біорегуляторів», а також засновником нового наукового напрямку «Електрофільні перегруповання гемінальних оксазагетероциклів під дією реагенту Вільсмайера-Хаака». Віктор Іванович є автором більш ніж 400 наукових робіт, в тому числі 89 авторських свідоцтв та 4 патентів; під його керів-

ництвом захищено 27 кандидатських та 1 докторська дисертації.

Марков В.І. пройшов наукові стажування в закордонних університетах: в 1965–1966 рр. в Єльському університеті (США), в 1972 р. в Ліверпульському університеті (Велика Британія), в 1989 р. в Східно-Китайському хіміко-технологічному університеті (м. Шанхай, КНР).

Під керівництвом Маркова В.І. на кафедрі технології органічних речовин ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» (УДХТУ) була відкрита нова спеціальність «Технологія фармацевтичних препаратів», розроблені програми нових лекційних курсів, обладнано нові лабораторії, тощо. Віктор Іванович активно привертає студентську молодь до наукової роботи, використовує свій багаторічний дослідницький досвід при підготовці молодих спеціалістів. Окрім того, Марков В.І. завжди бере активну участь у суспільній діяльності кафедри та університету. Віктор Іванович багато років був головою Президії обласного управління хімічного суспільства ім. Д.І. Менделєєва. Більше 25 років очолював спеціалізовану раду Д 08.078.03 з захисту кандидатських та докторських дисертацій з органічної хімії, хімії високомолекулярних сполук та технології полімерних і композиційних матеріалів. На сьогодні Віктор Іванович входить до складу редколегії журналу «Питання хімії та хімічної технології».

За більш ніж шістдесятирічну роботу Віктор Іванович неодноразово відзначався подяками, нагороджувався почесними грамотами, грамотою Міністерства освіти і науки України. Серед нагород срібна медаль ВДНГ СРСР, нагрудний знак «Почетный химик СССР», нагрудний знак «Відмінник освіти України» та інші.

В рідному університеті Маркова Віктора Івановича поважають та цінують за інтелігентність, високий професіоналізм, доброзичливе ставлення та життєву мудрість. Викладачі кафедри, співробітники, аспіранти та студенти бажають Віктору Івановичу міцного здоров'я, сімейного благополуччя, успіху у всіх починаннях і невтомного ентузіазму у роботі!

ON THE 85th ANNIVERSARY OF DOCTOR OF CHEMICAL SCIENCES, PROFESSOR VICTOR IVANOVICH MARKOV

O.V. Kharchenko, O.K. Farat, S.A. Varenichenko, E.V. Zaliznaya, K.M. Sukhyu

This communication is devoted to the 85th anniversary of the birthday of Professor V.I. Markov, the member of editorial board of the journal «*Voprosy Khimii i Khimicheskoi Tekhnologii*». He has made a great contribution to the modern organic chemistry and chemistry of heterocyclic compounds. The communication describes the main stages of the life and research activities of Prof. V.I. Markov.

Keywords: anniversary; research activities; organic chemistry; chemistry of heterocyclic compounds.